

BANKALARIN SERMAYE YETERLİLİĞİNİN ÖLÇÜLMESİNE VE DEĞERLENDİRİLMESİNE İLİŞKİN USUL VE ESASLAR HAKKINDA TEBLİĞ

Amaç :

Madde 1 – Tebliğin amacı, 14/2000 sayılı Bankalar Yasası'nın 33 üncü maddesinin ikinci fıkrası uyarınca , bankaların sermaye yeterliliğinin ölçülmesinde, buna bağlı olarak sermaye artırımlarında ve özkaynaklarının mevcut ve potansiyel riskler nedeniyle oluşacak zarara karşı korunmasında uyulacak “Sermaye Tabanı / Risk Ağırlıklı Varlıklar, Gayri Nakdi Krediler ve Yükümlülükler” standart rasyosunun tanımlanması uygulama ve raporlama esaslarının belirlenmesidir.

Tanımlar :

Madde 2 – Bu tebliğde geçen tanım ve kavramlar aşağıda açıklanmaktadır.

A) Sermaye :

“Sermaye”, ana sermaye ve katkı sermayeden meydana gelir.

a) Ana Sermaye :

Ana Sermaye'yi, ödenmiş sermaye, kanuni yedek akçeler, ihtiyari ve fevkalade yedek akçeler, muhtemel zararlar karşılığı ve bankaların üç aylık hesap özetlerinde yer alan vergi provizyonundan sonraki dönem karı ve geçmiş yıllar karı oluşturur. Ana sermayenin hesaplanmasında bankaların üç aylık hesap özetlerinde yer alan dönem zararı ile geçmiş yıllar zararı toplamı indirim kalemi olarak dikkate alınır.

b) Katkı Sermaye :

“Katkı Sermaye”, genel kredi karşılığı, banka sabit kıymet yeniden değerlendirme fonu, iştirakler ve bağlı ortaklıklar ile sermayelerine katılan diğer ortaklıklar sabit kıymet yeniden değerlendirme karşılığı, alınan sermaye benzeri krediler, muhtemel riskler için ayrılan serbest karşılıklar ve menkul değerler değer artış fonundan oluşur.

Genel kredi karşılığı tutarından, tasfiye olunacak alacaklar hesabının karşılıklardan sonra kalan net bakiyesinin indirilmesi sonucu kalan kısım, katkı sermaye toplamına dahil edilir. Muhtemel riskler için ayrılan serbest karşılıkların toplam tutarının, risk ağırlıklı varlıklar, gayrinakdi krediler ve yükümlülükler toplamının % 2'sini aşan kısmı katkı sermaye hesaplamasına dahil edilmez.

Bankalar yalnızca bu tebliğin uygulanmasına münhasır olmak üzere, “Sermaye Tabanı / Risk Ağırlıklı Varlıklar, Gayrinakdi Krediler ve Yükümlülükler” standart rasyosunun mart, haziran ve eylül ayları sonu itibarıyla hesaplanmasında aktiflerindeki sabit kıymetleri için Devlet Planlama Örgütü tarafından 1988 yılı baz alınarak açıklanan Tüketici Fiyatları Endeksinin söz konusu üçer aylık dönemler itibarıyla hesap edilen oransal değişimlerinin % 10 eksiği esas alınarak yeniden değerlendirme yapılabilir ve bulunacak tutara katkı sermaye içinde yer verebilirler.

Katkı sermayenin ana sermayenin %100'ünden fazla olan kısmı, sermayenin hesabında dikkate alınmaz.

Bankalarca sağlanan ve kalan vadesi 5 yıl ve daha uzun olan sermaye benzeri krediler katkı sermaye içinde mütalaa edilir. Sermaye benzeri kredilerin, ana sermayenin % 50'sinden fazla olması halinde, bu oranı aşan kısım hesaplamaya dahil edilmez.

B) Sermayeden İndirilen Değerler :

“Sermayeden İndirilen Değerler”i ;

- a) Konsolide edilmemiş mali iştirakler, bağlı ortaklıklar ile sermayesine katılan diğer mali ortaklıklar (Bankalar, Sigorta ve Rasürans Şirketleri, Finansal Kiralama Şirketleri, Finansman Şirketleri, Factoring Şirketleri, Sermaye Piyasası Aracı Kurumları, Risk Sermayesi Kuruluşları, Yatırım Danışmanlığı Kuruluşları, Yatırım Ortaklıkları, Genel Finans Ortaklıkları, Yetkili Müesseseler gibi diğer mali kuruluşlara olan sermaye katımları),
- b) Özel maliyet bedelleri,
- c) İlk tesis giderleri,
- d) Peşin Ödenmiş giderler,
- e) Konsolide edilmemiş iştiraklerin, bağlı ortaklıkların, sermayesine katılan diğer ortaklıkların ve sabit kıymetlerin rayiç değeri bilançoda kayıtlı değerinin altında ise ardaki fark,
- f) KKTC’de faaliyet gösteren diğer bankalara verilen “Sermaye Benzeri Krediler”,
- g) Kamu tüzel kişileri hariç bankanın sermayesinin %10 ve daha fazlasına sahip olan ortaklarına ve bunlarla dolaylı kredi kapsamına giren gerçek veya tüzel kişilere kullandırılan nakdi krediler,
- h) Şerefiye,
- i) Aktifleştirilmiş giderler

meydana getirir.

C) Sermaye Tabanı :

“Sermaye Tabanı” sermayeden, bu Tebliğin 2’nci maddesinin B fıkrasındaki değerlerin indirilmesi suretiyle hesaplanır.

D) Risk Ağırlıklı Varlıklar, Gayrinakdi Krediler ve Yükümlülükler :

“Risk Ağırlıklı Varlıklar, Gayrinakdi Krediler ve Yükümlülükler”, Tebliğ ekinde [\(EK-1\)](#) yer alan cetvelde çeşitli oranlardaki risk ağırlıklarına göre tasnif edilerek gruplandırılmış banka aktif değerleri ile gayrinakdi kredi ve yükümlülüklerden oluşur.

Sermayeden indirilen değerlere ilişkin indirim konusu tutarlar, risk ağırlıklı varlıklar, gayrinakdi krediler ve yükümlülükler hesaplaması kapsamında ayrıca risk ağırlığına tabi tutulmaz.

Bankalarla ilgili mevzuatta yapılan değişiklikler sonucu yeni tanımlanan kalemler ve yeni finansal enstrümanlar olarak geliştirilen ve tanımlanan işlemler ile ilgili olarak bu Tebliğ eki cetvelde henüz risk ağırlığı verilmemiş bulunan hesaplar KKTC Merkez Bankası’na aksi belirtilinceye kadar %20 risk ağırlığına tabi tutulacaktır.

Risk ağırlıklı varlıkların ve sermayeden indirilen değerlerin hesaplanmasında, tükenme ve değer kaybı ile karşı karşıya olan varlıklar, ilgili amortismanlar ve karşılıklar düşüldükten sonra kalan net tutarlar üzerinden hesaplara intikal ettirilir.

Döviz ve faiz haddi ile ilgili işlemlerde kredi riskine esas tutarların hesaplanmasında sadece karşı taraftan alacaklar, öncelikle bu Tebliğin ekinde [\(EK-2\)](#) belirtilen krediye dönüştürme oranları yardımıyla ağırlıklandırılarak gayri nakdi yükümlülükler arasında ilgili risk grubuna dahil edilir. Daha sonra bu tutarlar ilgili risk grubunun ağırlığı ile ikinci defa ağırlıklandırılır.

Asgari Oran, Hesaplama ve Gönderilme Dönemi :

Madde 3 – “Sermaye Tabanı / Risk Ağırlıklı Varlıklar, Gayri Nakdi Krediler ve Yükümlülükler” standart rasyosu asgari %8’dir.

Bankalarca söz konusu rasyonun konsolide ve konsolide edilmemiş bazda asgari %8 olarak tutturulması ve idame ettirilmesi gereklidir.

“Sermaye Tabanı / Risk Ağırlıklı Varlıklar, Gayri Nakdi Krediler ve Yükümlülükler” standart rasyonunun hesaplanmasında kullanılan muhasebe verileri, KKTC Merkez Bankası tarafından hazırlanan “Bankalarca Uygulanacak Muhasebe Standartları, Tek Düzen Hesap Planı ve İzahnamesi” ile bankaların hesap ve kayıt düzenlerine ilişkin diğer mevzuata uygun olarak düzenlenen verilerden elde edilir.

Bankalarca konsolide edilmemiş mali tablolar üzerinden elde edilen “Sermaye Tabanı / Risk Ağırlıklı Varlıklar, Gayri Nakdi Krediler ve Yükümlülükler” standart rasyosuna ilişkin tabloların her üç ayda bir Mart, Haziran, Eylül ve Aralık ayları sonları itibarıyla düzenlenmesi ve en geç belirtilen tarihleri takip eden 1 aylık süre içerisinde KKTC Merkez Bankası’na gönderilmesi gerekmektedir.

KKTC Merkez Bankası, bankaların mali bünyesini etkileyen diğer faktörleri de dikkate alarak, her bir bankaya veya banka grubu için belirtilen asgari oranın üzerinde bir oranın tesis edilmesini ve Sermaye Tabanı / Risk Ağırlıklı Varlıklar, Gayri Nakdi Krediler ve Yükümlülüklerle ilişkin tabloların daha sık aralıklarla düzenlenmesini ve gönderilmesini kararlaştırabilir.

Sermaye Artırımının Şekli :

Madde 4 – “Sermaye Tabanı / Risk Ağırlıklı Varlıklar, Gayri Nakdi Krediler ve Yükümlülükler” standart rasyonunun %8’in altında teşekkül etmesi halinde, rasyonun hesaplanma tarihini izleyen 6 aylık dönem içerisinde sermaye tabanı gerekli miktarda artırılır. Sermaye tabanının eksik kısmının tamamlanması amacıyla sermayenin artırılması halinde, artırılan bedelden sermaye tabanının eksik kısmına eşit olan miktarın belirtilen 6 aylık sürede nakden tahsil edilmesi gerekir.

Geçici Madde 1 – Kamu tüzel kişileri hariç bankanın sermayesinin %10 ve daha fazlasına sahip olan ortaklarına ve bunlarla dolaylı kredi kapsamına giren gerçek veya tüzel kişilere kullandırılan nakdi kredilerin 2001 yılı için %30'u, 2002 yılı için %50'si, ve daha sonraki yıllar için %100'ü sermayeden indirilir.

Yürürlük :

Madde 5 – Bu tebliğ 1 Ocak, 2001 tarihinden itibaren yürürlüğe girer.

